

Aan de leden van de Gemeenteraad
Postbus 1
2650 AA Berkel en Rodenrijs

Van	Gemeente Lansingerland
Onderwerp	Actualiteitenoverzicht juli 2021
Datum	13 juli 2021
Ons kenmerk	U21.03657

Geachte leden van de gemeenteraad,

In juli 2019 heeft u de visie “Lansingerland duurzaam” (T18.08535) vastgesteld. Daarbij hebben wij toegezegd om u drie keer per jaar een actualiteitenoverzicht te sturen.

Wij informeren u met dit overzicht over de laatste actualiteiten met betrekking tot de in de Uitvoeringsagenda (T19.20731) opgenomen initiatieven. Zo geven wij u een beeld van de meest relevante ontwikkelingen en concrete resultaten, waarbij geldt dat wij geen uitputtend overzicht kunnen verstrekken over alle dagelijkse zaken die te maken hebben met het onderwerp duurzaamheid. Ook geldt dat duurzaamheid een belangrijke plek heeft in aanpalende beleidstrajecten, zoals bijvoorbeeld de Groenblauwe Visie en het Milieubeleidsplan. Maar omdat dat projecten zijn die niet onder de paraplu van de Uitvoeringsagenda Duurzaamheid worden uitgewerkt, vindt u deze niet terug in dit Actualiteitenoverzicht.

In onderstaand overzicht wordt er in principe alleen gerapporteerd over de “projecten”. Initiatieven in de categorie “beleid/activiteiten” worden normaal niet gemeld omdat dit reeds lopend beleid is, tenzij ontwikkelingen daartoe nadrukkelijk aanleiding geven. Indien er geen noemenswaardige actualiteiten over een project te melden zijn, is deze niet opgenomen in dit overzicht.

Actualisatie uitvoeringsagenda Lansingerland duurzaam

In 2020 stelde uw raad de uitvoeringsagenda Lansingerland Duurzaam vast. We gaven daarbij aan dat deze periodiek geactualiseerd wordt om aan te blijven sluiten bij context en inzet. Inmiddels zijn enkele projecten afgerond, is de context op sommige thema's gewijzigd en is een scherpere strategie gewenst. In de tweede helft van 2021 zal een actualisatie van de uitvoeringsagenda aan de raad worden aangeboden.

Energietransitie

Verduurzaming glastuinbouw

Geothermie	Geothermie vormt een belangrijke duurzame bron van energie voor onze gemeente. De opgewekte warmte wordt gebruikt in de glastuinbouw en vervangt vele duizenden kubieke meters aardgas per jaar. In maart verstuurdde wij u twee brieven (U21.01301 en U21.01197) over de ontwikkelingen van mogelijke nieuwe geothermische installaties aan de Schreyracksweg in Bergschenhoek en de Abraham Molenaarweg in Berkel en Rodenrijs.
Ontwikkelingen Warmte Samenwerking Oostland	Binnen ons samenwerkingsverband Warmte Samenwerking Oostland (WSO) werken wij met de glastuinbouwsector en omliggende gemeenten aan een warmtenetwerk voor het Oostland. Binnenkort zal u met een separate nieuwsbrief in meer detail worden geïnformeerd over de ontwikkelingen. Zo zal nader worden toegelicht dat de WSO-ontwikkelingen als belangrijk project zijn verankerd in de Regionale Energie Strategie. Ook ontvangt u een update over de ontwikkelingen van Warmteling en onze intensieve inzet op een haalbare en betaalbare mogelijkheid tot aansluiting op deze leiding. Ook zijn er studies uitgevoerd in het gebied zelf naar mogelijke leidingtracés en de governance.
Kennisdeling	Middels ons kennisnetwerk Greenport worden regelmatig kennissessies georganiseerd over de energietransitie in de glastuinbouw. Zo organiseerde Greenport West-Holland op 28 mei de themasessie 'Ruimte voor restwarmte', met o.a. presentaties van het Havenbedrijf Rotterdam en Natuur en Milieufederatie Zuid-Holland. Ook nam een Lansingerlands tuinbouwbedrijf de deelnemers mee in de dilemma's van de warmtecoöperatie Wilgenlei voor hun verdere verduurzamingsstappen. Daarnaast is op 21 juni een webinar georganiseerd over waterstof en de tuinbouw, als onderdeel van het programma IMPACT 2025 van Topsector Tuinbouw. Er waren presentaties van professor Ad van Wijk en Jörg Gigler (TKI Nieuw Gas) en enkele tuinbouw toepassingen worden toegelicht.

Aardgasvrije wijken, duurzame woningbouw

Stand van zaken	In maart verzonden we U21.00806 met de stand van zaken rondom de aanpak aardgasvrije wijken. Het aardgasvrij maken van onze gemeente gebeurt middels een wijkgerichte aanpak. De onderzoekswijken voor Lansingerland zijn de Havenbuurt (Berkel en Rodenrijs), Bleiswijk-Zuid en de Eilandenbuurt (Bergschenhoek). In de warmtetransitie lopen er twee sporen: beleidsontwikkeling vanuit de RES en Transitievisie Warmte om én bottom-up initiatieven vanuit inwoners en organisaties.
-----------------	--

	Onze rol in het eerste spoor is om met stakeholders tot wijduitvoeringsplannen en aardgasvrije wijken te komen. Voor het tweede spoor geldt dat wij initiatieven uit de samenleving niet kunnen sturen, maar wel stimuleren en zo veel mogelijk faciliteren.
Handelingsperspectief biomassa (beleid biomassacentrales)	In de raadsvergadering van 22 april heeft uw raad het Handelingsperspectief biomassaverbranding in de glastuinbouw vastgesteld. Op 14 juni heeft wethouder Van den Beukel dit document en bijbehorende motie M2021-011 ('Moreel appel op de glastuinbouwsector om geen nieuwe biomassacentrales te bouwen') overhandigd aan dhr. Theo Ammerlaan, voorzitter van subregio Oostland bij Glastuinbouw Nederland. Daarbij is het standpunt van de gemeente benadrukt en is het bredere gesprek gevoerd over de energietransitie in de glastuinbouw. We bevestigden wederom het belang van de samenwerking tussen sector en gemeente om hierin de juiste stappen te blijven zetten. Naast de lopende samenwerkingen wordt in de komende periode concreet onderzocht op welke thema's we samen met de sector optrekken in een lobby voor passend nationaal beleid dat de energietransitie in de sector verder ondersteunt. Met de overhandiging beschouwen wij motie M2021-011 als afgedaan. Ook ronden we daarmee het project af en is dit handelingsperspectief onderdeel geworden van staand beleid ('normaliseren').

Regionale Energie Strategie (RES)

	Net als alle andere gemeente in onze regio heeft ook uw raad recent besloten over de RES 1.0. In regionaal verband bereiden we ons nu voor op het vervolgtraject. Ambities uit de RES koppelen we aan concrete uitvoeringsmaatregelen en we maken afspraken over wie (gemeenten dan wel regio) voor welke acties verantwoordelijk is. Zo werken we aan een actieprogramma dat moet leiden tot concrete en zichtbare resultaten. Daarnaast maken we afspraken over de monitoring op die uitvoering.
--	--

Verduurzamen gemeentelijk vastgoed

Zonnepanelen en andere maatregelen	Zonnepanelen De vergunning voor het plaatsen van de zonnepanelen op de wand van sporthal de Ackers is verleend. De werkzaamheden zijn momenteel in voorbereiding en zijn gereed in het 3^e kwartaal.
------------------------------------	---

Betaalbaarheid energietransitie (revolverend fonds)

	Per 1 maart jl. is het mogelijk voor woningeigenaren en huurders om bij de gemeente een duurzaamheidslening aan te vragen. Deze lening is bedoeld om bepaalde aan een woning te treffen duurzaamheidsmaatregelen te financieren. Vanaf de openstelling van de regeling tot en met half juni hebben wij 32 aanvragen ontvangen en toegekend. Veruit de meeste aanvragen betreffen zonnepaneelinstallaties die tezamen goed zijn voor een opgesteld vermogen van 116 kilowattpiek. In totaal hebben wij in genoemde periode voor circa 175.000 euro aan leningen verstrekt.
--	---

CO ₂ -reductie verkeer en vervoer	
Nota van uitgangspunten Mobiliteitsvisie 2040	Op 25 maart stelde de gemeenteraad de nota van uitgangspunten voor de Mobiliteitsvisie 2040 vast. Dit is een belangrijke stap in het uitwerken van deze visie. Duurzaamheid is één van de vastgestelde uitgangspunten. Als leidraad wordt momenteel een prioriteitenladder voorgesteld die voorrang geeft aan actieve en duurzame vormen van mobiliteit. Per gebied wordt uitgesplitst welke modaliteit prioriteit heeft. Denk aan fietsen en lopen, gevolgd door openbaar vervoer en slimme vervoersoplossingen. De Mobiliteitsvisie gaat in het najaar naar de gemeenteraad ter vaststelling.

Actualiseren Laadpalenbeleid	
	Op 29 april jl. stelden wij een nieuw kader voor de plaatsing van reguliere laadpalen in de openbare ruimte Lansingerland vast. Hiermee is er een volgend project uit de Uitvoeringsagenda Duurzaamheid afgerond. De implicaties hiervan (zoals een efficiëntere en snellere aanvraagprocedure voor laadpalen) en de relatie met het regionale concessietraject voor de plaatsing van palen, beschreven wij in brief U20.10307 die wij op 25 mei jl. aan de raad stuurde. Op dit moment bereiden wij het communicatie- en participatietraject voor, op basis waarvan wij uiteindelijk een verzamelverkeersbesluit voor meerdere toekomstige laadpaallocaties willen nemen.

Circulair materiaalgebruik in de buitenruimte	
Projecten	Zie het onderdeel 'Projecten' aan het einde van dit overzicht voor enkele voorbeelden van circulair materiaalgebruik binnen onze projecten.

Maatschappelijk verantwoord inkopen (MVI)	
Aanbesteding post- en pakketten	Op dit moment loopt de aanbesteding post- en pakketten voor de gemeente Lansingerland. Het doel van deze aanbesteding is om een nieuw contract aan te gaan met een leverancier vanaf 1 januari 2021. Dit kan een nieuwe partij zijn, maar ook de huidige partij. Dit hangt af welke partij de economisch meest voordelige inschrijving doet en de aanbesteding wint. De partij die wint, zal de komende 5 jaar onze leverancier voor post en pakket services zijn. De gemeente Lansingerland wil met haar aanbestedingen maatschappelijke meerwaarde creëren door dienstverleners te selecteren die ons helpen onze doelstellingen te bereiken. In deze aanbesteding zijn daarom social return en duurzaamheid belangrijke speerpunten.

Klimaatadaptatie

Ruimtelijke Adaptatie Strategie (RAS)

	De Ruimtelijke Adaptatie Strategie Lansingerland is op 3 juni 2021 vastgesteld door de gemeenteraad. In de Ruimtelijke Adaptatie Strategie Lansingerland beschrijven wij hoe wij de gemeente zo klimaatbestendig mogelijk maken; het aanpassen van de leefomgeving en van ons gedrag aan de effecten van klimaatverandering. Het doel is om onze omgeving bestand te maken tegen de gevolgen van extreme regenval, overstroming, hitte, droogte en de vermindering van biodiversiteit tegen te gaan. Het document brengt risicogebieden in kaart en biedt richting hoe we onze gemeente klimaatbestendig inrichten.
--	---

Strategische Samenwerkingsagenda Water

	In juli 2021 wordt de Strategische Samenwerkingsagenda Water vastgesteld door ons College, door het Hoogheemraadschap van Delfland en het Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard. De Strategische Samenwerkingsagenda Water vervangt het Waterplan uit 2010. Naast de reguliere taken in het waterbeheer zoals waterkwaliteit, kwantiteit en veiligheid, worden nu ook de nieuwe thema's zoals klimaatadaptatie, woningbouwopgave, duurzaamheid en de omgevingswet opgepakt. De samenwerking moet leiden tot een robuust, klimaatbestendig watersysteem en een hogere kwaliteit van de fysieke leefomgeving in Lansingerland.
--	---

Tuin van de toekomst

	Met onze subsidieregeling 'Tuin van de Toekomst' subsidiëren we inwoners die klimaatadaptieve maatregelen aanbrengen in hun tuin of woning, zoals meer groen of waterbufferende of -vertragende maatregelen. Tot nu toe hebben in 2021 123 huishoudens een verzoek ingediend voor de subsidie Tuin van de Toekomst. In totaal is hiermee 2302,12 m² vergroend en wordt er ongeveer 3370 liter water opgevangen. Hiermee is de buffercapaciteit van onze gemeente weer een stuk vergroot.
--	---

Groen en biodiversiteit

Plaatsing eerste wormenhotel in openbare ruimte	Op woensdag 16 juni opende wethouder Fortuyn het eerste wormenhotel op gemeentegrond. Het hotel past perfect bij de ambities van Lansingerland: minder afval, meer biodiversiteit en verbondenheid in nieuwe en bestaande wijken. Het hotel staat op de hoek Corry Brokkenstraat en de Jack Bultermanstraat. Een wormenhotel is een houten meubel waarbinnen een klein eco-systeem wordt nagebootst. De compostwormen zijn de meesters van het composteren en in het goede klimaat binnen in het wormenhotel maken zij samen met micro-organismen de mooiste compost van het gft-afval van de buurt. De compostwormen verteren het organische materiaal en na enige maanden oogst de buurt samen de compost. De compost wordt verdeeld en aan de grond van de tuin of bloempot toegevoegd.
---	--

Zelfbeheerinitiatieven	Inwoners van de gemeente kunnen zich opgeven om zelf stukken groen te beheren. Zo ontstaan er sociale wijktuintjes, waar soms zelfs gezamenlijk groente en fruit wordt gekweekt. Het aantal toegekende zelfbeheer-initiatieven in onze gemeente bedraagt maar liefst 127. Dit zijn initiatieven waar inwoners samen een stukje groen onderhouden.
------------------------	---

Projecten

Naast de onderwerpen die specifiek in de uitvoeringsagenda Lansingerland duurzaam genoemd zijn, wordt duurzaamheid ook meegenomen in diverse fysieke projecten. Daarbij wordt zoveel mogelijk integraal en op de drie subthema's afgewogen, waardoor deze niet in één van de drie categorieën te plaatsen zijn. Hieronder enkele voorbeelden uit de afgelopen periode.

Projecten	
Herinrichting Vogelbuurt	In de Vogelbuurt wordt de komende tijd gewerkt aan het maken van groene, klimaatadaptieve parkeervakken. Deze parkeervakken bestaan uit een ondergrond van lavasteen waarop grastegels liggen. De grastegels laten regenwater door en de lavasteen zorgt voor geleidelijke afgifte van dit water naar de grond. Ook wordt er veel aan groen gedacht: naast de plek voor groen in de inrichting van de wijk, worden bewoners middels de nieuwsbrief geattendeerd op de mogelijkheden voor subsidie bij het vergroenen van hun eigen tuin. Bewoners krijgen tevens de mogelijkheid om tegen relatief lage kosten een tuinontwerp te ontvangen.
Wilderszijde	In het vorige actualiteitenoverzicht zijn er al voorbeelden van circulair materiaalgebruik in Wilderszijde gedeeld. Hieraan is toe te voegen dat ook vrijkomende straatstenen en trottoirbanden uit herinrichtingsprojecten worden gebruikt voor de aanleg van bouwstraten. Ook zijn de grondstromen uit gemeentelijke projecten naar Wilderszijde toegenomen met als doel de grond voor ophoging en voorbelasting in Wilderszijde te gebruiken.
Start herinrichting station Rodenrijs	De werkzaamheden voor de herinrichting station Rodenrijs zijn begin april van start gegaan en zullen naar verwachting tot en met oktober dit jaar duren. De werkzaamheden bestaan o.a. uit het vernieuwen van het busperron, het overdekken en verdubbelen van het aantal fietsparkeerplaatsen. Ook worden er diverse duurzaamheidsmaatregelen toegepast zoals zonnepanelen op de overdekte fietsparkeerplaatsen, een sedum (groen) dak op de wachtruime van het busstation, oplaadvoorzieningen en duurzame beplanting.
Afkoppelprojecten	In de integrale wijkaanpakken worden afkoppelprojecten uitgevoerd. Hierbij wordt het gemengd riool vervangen voor een gescheiden riolering. Dit is het geval in de Bloemenbuurt en de Schildersbuurt en wordt voorbereid voor de

	Weidebloembuurt, Dorp Zuid, Julianalaan-Hoekse Kade. Bewoners kunnen hier op vrijwillige basis bij aanhaken.
Zwembad de Windas	Op 24 juni jl. is het voorstel wat betreft het verduurzamen van zwembad de Windas door de raad vastgesteld. Dit betekent dat wij een aanbesteding gaan voorbereiden voor het plaatsen van 865 PV en 168 PVT panelen.
Pilot 'financiële instrumenten klimaatadaptief bouwen in de praktijk'	Vanuit het project Westpolder-Bolwerk is er vorig jaar meegedaan met de pilot 'financiële instrumenten klimaatadaptief bouwen in de praktijk' van de provincie Zuid-Holland, uitgevoerd door Deloitte. Hierin is via vijf pilotprojecten de toepasbaarheid van negen financiële instrumenten onderzocht. Samen met het Hoogheemraadschap, Sweco en OCW hebben wij een bijdrage geleverd. Deze bijdrage heeft ons inzicht gegeven in de do's en don't ten aanzien van klimaatadaptatie en de inzet van financiële instrumenten. Onze pilot betrof het inzetten van het financiële instrument rioolheffing. Het resultaat was dat bepaalde zaken niet realiseerbaar zijn en de inzet van rioolheffing te ingewikkeld is. Dit is om de volgende redenen: - Het project is eindig en de rioolheffing is gebaseerd op beheerskosten ná het project - Vermengen van beide zaken is ook gezien financiële regels in het BBV moeilijk Ook is er gekeken naar de mogelijkheid van kortingen op wijkniveau, maar dit blijkt nog ingewikkelder. De conclusie is dat investeringen in het project terugverdienen in beheer binnen gemeentefinanciën moeilijk is. Wat betreft klimaatadaptatie zijn er wel nieuwe lessen geleerd. Bijvoorbeeld dat de bodemgesteldheid van (m.n. het hogere deel) in Westpolder niet geschikt is voor extra wateropvang. Praktisch gezien betekent dit dat wadi's op deze ondergrond erg slecht werken. In de bijlage is het definitieve rapport te vinden.

Met een vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Lansingerland

Lucas Vokurka
Secretaris

drs. Pieter van de Stadt
Burgemeester